

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2356/2021
26.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Режа, адвокат из ..., против туженог "Антикор" д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Милош Вучковић, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3477/20 од 14.04.2021. године, у седници одржаној 26.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3477/20 од 14.04.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 182/2016 од 28.02.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да је ништаво и без правног основа решење туженог бр. ... од 11.12.2012. године, којим је отказан уговор о раду бр. .../... од 07.03.2007. године и анекс бр. 1 дел.бр. .../... од 01.01.2008. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име штете у виду изгубљене зараде која му припада по Закону о раду, општим актима туженог и уговора о раду, те Закона о пензијском и инвалидском осигурању, исплати на име изгубљене зараде за период од децембра 2012. године до маја 2016. године износе, са каматом, наведене у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да на име тужиоца изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање из радног односа на терет запосленог у износу од 169.525,45 динара на рачун ...-...-...-..., доприноса за ПИО на приход из радног односа на терет послодавца у износу од 147.271,11 динара на рачун ...-...-...-..., уплату доприноса за здравствено осигурање на приход из радног односа на терет запосленог у износу од 71.645,44 динара на рачун ...-...-...-..., доприноса за здравствено осигурање на приход из радног односа на терет послодавца у износу од 71.645,44 динара на рачун ...-...-...-..., уплату доприноса за осигурање за случај незапослености на приход из радног односа на терет запосленог у износу од 9.573,61 динар на рачун ...-...-...-..., доприносе за случај незапослености на приход из радног односа на терет послодавца у износу од 9.573,61 динар на рачун ...-...-

...-... . Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 428.814,31 динар, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавеже тужени да на име штете у виду изгубљених других примања која му припадају по Закону о раду, општим актима туженог и уговора о раду, те Закону о ПИО осигурању исплати на име изгубљене накнаде за топли оброк за период од децембра 2012. године до маја 2016. године, износе са каматом наведене у том ставу изреке, као и да му на име изгубљеног регреса за годишњи одмор исплати за 2013. годину износ од 22.712,40 динара, са законском затезном каматом, почев од 01.01.2014. године до исплате, за 2014. годину износ од 22.712,40 динара, са законском затезном каматом од 01.01.2015. године до исплате, за 2015. годину износ од 22.712,40 динара, са законском затезном каматом од 01.01.2016. године до исплате и за 2016. годину износ од 8.517,15 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2017. године до исплате, као и вишак тужбеног захтева од досуђених доприноса за ПИО из радног односа на терет запосленог у износу од 169.525,45 динара до тражених 198.718,88 динара на рачун ...-...-...-..., досуђених доприноса за ПИО на приход из радног односа на терет послодавца за износ од 147.271,11 динара до тражених 172.630,53 динара на рачун ...-...-...-..., од досуђених доприноса за здравствено осигурање на приход из радног односа на терет запосленог у износу од 71.645,44 динара до тражених 84.013,56 динара на рачун ...-...-...-..., од досуђених доприноса за здравствено осигурање на приход из радног односа на терет послодавца износ од 71.645,44 динара до тражених 84.013,56 динара на рачун ...-...-...-...-..., од досуђених доприноса за осигурање за случај незапослености на приход из радног односа на терет запосленог у износу од 9.573,61 динар до тражених 11.223,50 динара на рачун ...-...-...-..., доприноса за случај незапослености на приход из радног односа на терет послодавца износ од 9.573,61 динар до тражених 11.223,50 динара на рачун ...-...-...-...-...-... .

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 3477/20 од 14.04.2021. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Панчеву П1 182/16 од 28.02.2018. године, у ставу првом изреке и одбио, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је ништаво и без правног дејства решење туженог бр. ... од 11.12.2012. године, којим му је отказан уговор о раду бр. .../... од 07.03.2007. године и анекс бр. 1. дел.бр. .../... од 01.01.2008. године, као и да се обавеже тужени да тужиоцу на име накнаде штете у виду изгубљене зараде која му припада по Закону о раду, општим актима туженог и уговора о раду, те Закона о ПИО осигурању исплати на име изгубљене зараде за период од децембра 2012. године до маја 2016. године, износе, са каматом, наведене у том ставу изреке и да на име тужиоца изврши уплату доприноса: за пензијско и инвалидско осигурање из радног односа на терет запосленог у износу од 169.525,45 динара на рачун ...-...-...-..., за доприносе за ПИО на приход из радног односа на терет послодавца у износу од 147.271,11 динара на рачун ...-...-...-..., за уплату доприноса за здравствено осигурање на приход из радног односа на терет запосленог у износу од 71.645,44 динара на рачун ...-...-...-..., за доприносе за здравствено осигурање на приход из радног односа на терет послодавца у износу од 71.645,44 динара на рачун ...-...-...-..., за уплату доприноса за осигурање за случај незапослености на приход из радног односа на терет запосленог у износу од 9.573,61 динар на рачун ...-...-...-..., за доприносе за случај незапослености на приход из радног односа на терет послодавца у износу од 9.573,61 динар на рачун ...-...-...-... . Ставом другим изреке, преиначено је решење о парничним трошковима садржано у ставу

другом изреке пресуде Основног суда у Панчеву П1 182/16 од 28.02.2018. године, па је одбијен као неоснован захтев тужиоца да се обавезе тужени да му накнади трошкове поступка у износу од 428.814,31 динар, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате и обавезан тужилац да туженом на име накнаде парничних трошкова исплати износ од 323.250,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован.

Против правноснажне одлуке донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. истог Закона, на које ревидент у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на неодређено време на радном месту ..., на основу уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности од 16.01.2007. године, којим су предвиђени и разлози за отказ уговора о раду. Анексом бр. 1. Уговора о раду од 01.01.2008. године, чланом 7., парничне странке су регулисале, поред повреда радних обавеза и повреда радне дисциплине утврђених законом и актима послодавца, да послодавац запосленом може да откаже уговор о раду и у случајевима који су таксативно набројани у том члану Анекса. Побижаним решењем, донетим 11.12.2012. године под бр. ..., тужени је тужиоцу отказао уговор о раду од 07.03.2007. године са анексом од 01.01.2008. године, због учињене повреде радне обавезе, јер је 31.10.2012. године, по истеку радног времена, приликом редовне контроле на капији РНП, у торби са личним стварима тужиоца пронађен 1 кг емајл лака за који није имао одговарајућу документацију, па му је том приликом одузета пропусница за улазак у круг Рафинерије и сачињен записник о том догађају, о коме је обавештена полиција. Претходно, 22.11.2012. године, тужиоцу је упућено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду у ком је, поред осталог, описано дело које је извршио тужилац, а које му је побижаним решењем стављено на терет. Тужилац је молбом од 04.12.2012. године, упућеном туженом, тражио да му се омогући да остане у радном односу, наводећи да му је за време радног времена неко од колега подметнуо кутију боје која је била полуотворена, од пола килограма, и да он то није знао, па је несвесно, са теретом који се налазио у торби, отишао на капију. Колективним уговором туженог бр. 02/1 од 20.12.2006. године и његовим анексом бр. ... од 02.07.2007. године, у одредби члана 80. предвиђен је отказ од стране послодавца, тако што поред повреде радних обавеза и дисциплине утврђених законом, послодавац може запосленом да откаже уговор о раду у следећим случајевима: 1) незаконито располагање средствима послодавца; 5) нецелисходно и неодговорно коришћење средстава рада или неовлашћено отуђење или изношење ван

радних и других просторија послодавца било које имовине; 20) повреде других радних обавеза које представљају кривично дело. У члану 81. став 1. тачка 5., предвиђено је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоје оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, а нарочито у случајевима ако запослени учини кривично дело на раду или у вези са радом. У уводном делу побијаног решења о отказу уговора о раду наведено је да је донето на основу члана 179. став 1. тачка 4. и члана 180. став 1. Закона о раду, члана 80. став 1. тачка 20., члана 81. став 1. тачка 5. и члана 95.а), у вези члана 101. Анекса колективног уговора бр. 02/1 од 20.12.2006. године, а у вези члана 192. Закона. Против тужиоца није вођен кривични поступак у вези са предметним догађајем.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да изостанак осуђујуће кривичне пресуде у односу на тужиоца, а тиме и погрешна правна квалификација у решењу којим му се отказује уговор о раду, чине оспорено решење незаконитим, због чега је усвојио тужбени захтев тужиоца и туженог обавезао да му накнади штету. Првостепени суд није прихватио исказ тужиоца, саслушаног у својству странке у поступку, у делу у ком наводи да му је неко подметнуо лак у торбу, пошто он ту чињеницу није доказао, а није спорио да је код њега, у његовој торби, на излазу нађена кутија лака, при чему по мишљењу првостепеног суда, на основу изведених доказа несумњиво произлази да је пронађен 1 кг лака, као и да је тужиоцу тај лак одузет, о чему постоји потврда, а због чега је тужиоцу изречена мера трајне забране уласка у РНП.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев тужиоца одбио, како за поништај побијаног решења туженог, тако и за накнаду штете, имајући у виду да је на основу резултата доказног поступка утврђено да је тужилац извршио радњу која му је оспореним решењем стављена на терет, као и његова одговорност за њено извршење, при чему изостанак осуђујуће кривичне пресуде, а тиме и погрешна правна квалификација у решењу о отказу уговора о раду, по мишљењу другостепеног суда, оспорено решење не чини незаконитим, јер чињенични опис радње који је садржан у том решењу указује да су испуњени услови за отказ уговора о раду тужиоцу, по другом основу прописаним чланом 179. тачка 3. Закона о раду, јер је тужилац без овлашћења имао у торби емајл лак иако је знао и морао знати да то, без овлашћења, није дозвољено, односно да је забрањено, без обзира на погрешну правну квалификацију те радње.

По оцени Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 179. тачке 2. и 3. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...54/09), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоје оправдани разлог који се односи на његово понашање и то: ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду, односно ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца и ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

У конкретном случају код тужиоца је, по истеку радног времена, приликом редовне контроле на излазној капији Рафинерије нафте Панчево пронађен 1 кг емајл

лака, скривен у торби са личним документима, за који лак није имао одговарајућу документацију, па му је одузет. Неовлашћено изношење ван радних и других просторија послодавца било које имовине прописано је као отказни разлог одредбом члана 80. тачка 5. Колективног уговора туженог, са анексом I. То што је тужени побијаним решењем описану радњу квалификовао као извршење кривичног дела позивајући се на члан 80. став 1. тачка 20. свог Колективног уговора, није од значаја, јер је суд, код оцене законитости одлуке о отказу уговора о раду везан чињеничним описом радње, али не и њеном правном квалификацијом.

Неосновани су наводи ревизије тужиоца да није утврђена његова кривица за учињену повреду радне дисциплине. Супротно томе, побијана одлука другостепеног суда заснована је на чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тако што је првостепени суд, на основу резултата доказног поступка, утврдио да је тужилац извршио радњу која му је оспореним решењем стављена на терет и да је одговоран за извршење те радње, неприхватајући наводе тужиоца да му је неко подметнуо лак у торбу, јер он током поступка није спорио да је код њега, у његовој торби на излазу Рафинерије пронађена кутија лака, када је заустављен од стране обезбеђења Рафинерије. Кривица постоји ако је учинилац био урачунљив и поступао са умишљајем, а био је свестан или је могао бити свестан да је његово дело забрањено. Дакле, структура кривице садржи три компоненте и то: 1) урачунљивост; 2) умишљај или нехат; 3) свест (или дужност и могућност свести) о противправности. У конкретном случају, тужилац је својом кривицом учинио повреду радне дисциплине, јер су му била позната правила за излазак из круга Рафинерије, што он није спорио, тврдећи да се истих увек придржавао, што значи да је био свестан противправности предузете радње. То што евентуално није знао да је у његовој торби 1 кг емајл лака значи да је поступао нехатно, јер није проверио садржај торбе пре напуштања круга Рафинерије, а нехат је такође вид кривице.

Наводима ревизије тужиоца о томе да се ради о емајл лаку у вредности око сто динара, који је тужиоцу одузет на капији Рафинерије, те да Рафинерија није претрпела никакву штету, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Приликом оцене законитости одлуке о отказу уговора о раду и престанку радног односа запосленом, суд је дужан да утврди да ли је остварен основ за престанак радног односа. То је случај када је запослени учинио повреду радне дисциплине која му је решењем послодавца стављена на терет, а која је Законом о раду, општим актом послодавца или уговором о раду предвиђена као основ за отказ уговора о раду запосленом од стране послодавца, што је овде случај (неовлашћено отуђење или изношење ван радних и других просторија послодавца било које имовине – члан 80. став 1. тачка 5. Колективног уговора туженог). Врста и тежина изречене дисциплинске мере је дискреционо овлашћење искључиво послодавца, па суд није овлашћен да цени целисходност изречене мере, у смислу да ли она представља адекватну казну за учињену повреду. С тим у вези, тужилац неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153, 154. и 165. став 2. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић